

Leto 2020 je res v vseh ozirih nenavadno leto!

Naš dragi Slomškov dom je že celih šest mesecev zaprt, prav tako tudi drugi slovenski domovi v Buenos Airesu. Družabna in kulturna srečanja so zaradi pandemije novega koronavirusa prepovedana, zato smo vse naše življenje prilagodili novim okoliščinam in tudi za 59. obletnico doma pripravili spletno praznovanje.

Dogodki so (in še bodo) potekali skozi cel mesec.

Prvi med njimi je bil predstavitev nove knjige našega člana in prijatelja Jožeta Lenarčiča, o kateri pišemo posebej.

Mladina Slomškovega doma je že v začetku septembra začela vsak dan objavljati drobne novice o življenju našega blaženega zavetnika. Zgodbe iz njegovega življenja so nam vsem v pouk in lep zgled!

Nasvetom za zdravje in dobro počutje, ki jih že nekaj mesecev objavljamo na naši strani FB, so se zdaj pridružili tudi nasveti in priporočila članic vrtnega kluba, v obliki veselega posnetka s pomladanskimi rožami in glasbo.

Vsako leto v Slomškovem domu pripravimo eno (ali več) odrskih predstav: komedije, drame, muzikali, otroške igre, kaj vse so naši talenti skozi leta ustvarili! Ker letos to pač ni

59. OBLETNICA SLOMŠKEGA DOMA

mogoče smo malo pobrskali po arhivih, predalih in računalnikih in začeli zalagati našo filmoteko. Odprli smo našo lastno kinodvorano, v kateri si lahko ogledate posnetke iz našega odra: <https://www.youtube.com/channel/UCTCQU-lwL4Y3EDCfUte0988A...>

Tudi likovna razstava je že tradicionalen dogodek ob naših obletnicah, zato letos seveda ni smela izostati, saj naši umetniki kljub omejitvam naprej ustvarjajo. Izziv za pripravo virtualne razstave je -kot vsako leto- sprejela Andrejka Dolinar, ki je omogočila, da smo si lahko že na predvečer naše obletnice dela naših umetnikov ogledali kar na dva načina: na YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=qieF-5skwPxY> ali pa v interaktivni obliki (dostopna samo iz računalnikov): <https://www.artsteps.com/view/5f54cfeca03d9a782f4efd0c>

In tako smo dočakali našo nedeljo! Kar hudo nam je bilo, ker se na čudovit pomladanski dan nismo smeli zbrati v Slomškovem domu. A poskrbeli smo za praznično vzdušje, predvsem pa za to, da smo se združili v mislih in molitvah.

Že navsezgodaj smo s spletno objavo pozdravili člane in prijatelje, z malo nostalgije v spominu na prejšnje obletnice, pa tudi z optimističnim pogledom naprej.

Za geslo dneva smo izbrali besede našega blaženega zavetnika "Brez Boga ni sreče doma", ki so nas v teh okoliščinah še posebno nagovorile.

Zbrani v družini okoli ekranov smo se pridružili slovesni Slomškovi sveti maši, ki smo jo obarvali z našim sodelovanjem. Ramoške družine so vodile molitev rožnega venca pred mašo: Oblakovi, Smoletovi, Godčevi, Kočarje-

vi, Lenarčičevi pa tudi ena od najmlajših družin, Mariničevi. Za petje je poskrbela družina Brula, pri naši so pa sodelovali še: napovedovalec, naš mežnar Jože Oblak, berili sta brala predsednik Marko Selan in voditelj Slomškove šole Marcelo Brula, psalm je brala članica organizacije mladcev in mladenk Nati Di Sábato, prošnje člana ramoške mladine Sebi in Maksi Žnidaršič, molitve po obhajilu odbornik in bivši predsednik Pavel Brula, litanije Štefan Godec. Posnetek svete maše je dostopen na povezavi <https://www.youtube.com/watch?v=oUJaPgIsfY&feature=youtu.be>.

Zatem smo pa prižgali radio, poiskali Radio Ognjišče in v programu Slovincem po svetu in domovini prisluhnili pogovoru voditelja programa Matjaža Merljaka s predsednikom doma Markom Selanom in odbornico Mariano Poznič (<https://radio.ognjisce.si/.../slomskov-dom-v-argentini-ostaja...>)

Praznovanja naše obletnice še nadaljujejo, bodite pozorni sporočilom in ne zamudite kulinaričnega srečanja v prihodnjih dneh.

Ostanimo zdravi in kmalu nasvidenje v Slomškovem domu!

Odbor Slomškovega doma

→ Slomškov dom vstopa v 60. leto življenja. Kako je nastala in se organizirala skupnost v Ramos Mejiji?

Prvi slovenski rojaki, ki so se naselili v okolici, so se začeli zbirati v ramoški farni cerkvi in poslopih okoli cerkve, tam je že leta 1949 bila prva slovenska maša in začel je pouk v slovenski šoli. Skupnost je rasla in kmalu je nastala potreba, da bi imeli lastne prostore, da bi se v njih lahko naprej razvijale nove dejavnosti pa tudi organizacije, ki so nastale v njej. Počasi so prišli do lastnega zemljišča in začeli graditi lastni dom.

Blagoslovitev Slomškovega doma je bila leta 1961. Takoj so vse organizacije stopile skupaj in prijele za delo. Sestavili so se razni odbori in skupine: Slomškova šola, Farni odbor, mladina, gradbeni odbor, in vsi so delali v prid ramoškemu rojakom. Vsi so prijeli za delo, da so zgradili svoj skupni dom, v katerem je bil prostor za vse. Šola je dobila končno primerne prostore po selitvi iz Sanatorija, nedeljske svete maše in razne pobožnosti so se vršile v dvorani, mladina je začela redno zahajati v dom in tako je življenje v njem neprestano raslo.

→ Obletnica, še prav posebno okrogla, ki se bliža, je gotovo primeren čas, da se spomnimo ustanoviteljev doma...

Veliko rojakov se je navdušilo in sodelovalo pri tem delu, med njimi so se seveda našle tudi vodilne osebe, ki so aktivno organizirale vse potrebno za nastanek društva. Ne bi zdaj vsakega imenoval, lahko bi na koga pozabil... zato vam pa priporočam, da pogledate, kar smo o tem zapisali v našem zborniku ob 50-letnici Slomškovega doma. (*op.ur: omenjeni prispevek je v celoti objavljen v tej številki Svobodne Slovenije*)

In še ogromno drugih je, ki so se tiho trudili in darovali svoj čas. Vsi so skrbno opravljali delo in darovali gmotna sredstva in čas, ki so ga večkrat morali krajšati svojim lastnim družinam.

Vsem njim gre en velik Bog plačaj!!

→ Na katerih stebrih je skozi desetletja slonelo življenje doma?

Skupnost je potrebo nastanka društva čutila predvsem za ohranjanje slovenskega jezika, navad in zavesti. Prvo za izseljence, nato pa tudi za njihove naslednike - to smo mi, ki prav tako želimo Slomškov dom predati naslednji generaciji.

O PRETEKLOSTI, SEDANJOSTI IN BODOČNOSTI SLOMŠKOVEGA DOMA

Pogovor s predsednikom Markom Selanom

Kot skupnost z močno krščansko zavestjo nam je vseskozi bil močni temelj naše versko življenje, zato so nedeljske svete maše in druge verske dejavnosti eden od teh stebrov. In z njimi seveda naši dušni pastirji.

Ob tem pa seveda tudi šola Antona Martina Slomška, ki je bistvenega pomena za nadaljnji razvoj in ohranjanje jezika, kulture in drugih slovenskih dobrin, saj otroci v njej pridobijo ogromno znanja o domovini. Izjemnega pomena pa je tudi krog prijateljev, ki se ob tem ustvari in jih družijo vnaprej v življenju.

→ Katere skupine in organizacije pa danes delujejo v Slomškovem domu?

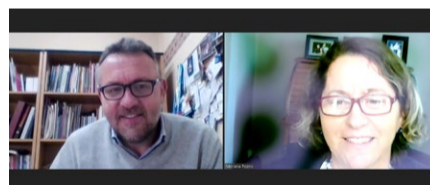
Iz omenjenih temeljnih virov se nato življenje v domu razvija tudi po drugih organizacijah in odsekih. Danes v Slomškovem domu delujejo Slomškova šola, dekliška organizacija in fantovska zveza, organizacija mladcev in mladenk, pastoralni svet, mešani zbor Ex Corde, prisotna je tudi Zveza mater in žena, pa gledališka skupina in še druge delovne skupine, ki se morda zavzamejo za kako konkretno akcijo in jo dobro izpeljejo.

→ Velika večina članov slovenske skupnosti je rojenih v Argentini, vse težje je novim generacijam ohranjanje slovenskega jezika in kultura?

To je resna težava in tudi neizogibna realnost. Sicer je pa velik izziv naših organizacij posodobiti vse potrebno, da ne izgubimo cilja.

Kot sem že omenil je šola bistveni steber naše skupnosti, gradivo za otroke učitelji prilagajajo sodobnemu času z namenom, da otroci obdržijo zanimanje za jezik.

Naše prireditve, sestanki in družjenja še danes potekajo v slovenskem jeziku, trudimo se za to, ker se zavedamo pomembnosti jezika pri ohranjanju slovenske zavesti. Pri tem so pomembne tudi gledališke dejavnosti, saj ob

njih otroci, mladi in vsi sodelujoči izpopolnjujejo svoj jezikovni zaklad in bolje spoznavajo slovensko kulturo.

Skratka, pri našem rednem delu in vseh dejavnosti, ki jih načrtujemo v domu, imamo vedno pred seboj naše bistvene cilje: ohraniti jezik in kulturo.

→ Ko gledamo v bodočnost se vedno zazremo v mlade in najmlajše. Kakšna je v tem oziru slika Slomškovega doma?

Osebo imam optimistični pogled na mlajše in mladino. Vidim, da radi zahajajo v dom in se srečujejo s prijatelji. Vsekakor je zgled, ki ga lahko dajemo mi, ki imamo sedaj odgovornost vodenja organizaciji, najvažnejši dejavnik, da se to nadaljuje. Kar smo zmožni sedaj narediti za naš dragi Slomškov dom in za naše člane bo prav gotovo podlaga za nadaljnjo življenje v domu.

→ Dr. Tine Debeljak je nekoč Slomškov dom pesniško naslikal kot "slovenski grič sredi argentinske pampe". A ta grič prav gotovo ne stoji sam, saj je Argentina še vedno lepo poraščena s podobnimi slovenskimi griči... Kako potekajo stiki med slovenskimi domovi? In s Slovenijo?

Slomškov dom ni neko samotno bitje, smo del slovenske skupnosti v Argentini, ki si stalno prizadeva za obstoj in rast. Tudi mi v Slomškovem domu čutimo dolžnost, da na vse načine prispevamo za ta skupni cilj in pri tem tudi dobivamo in črpamo navdušenje, sposobnosti, gledi, izkušnje in vse potrebno, da skupaj gradimo bodočnost.

Tudi naši stiki v Sloveniji so redni in rastejo,

tako z osebami kot tudi z raznimi organizacijam.

Izmenjava obiskov nam daje možnost, da navežemo nove stike in ti se pospešujejo iz leta v leto. To se dogaja na različnih področjih: v kulturni, gospodarsku, glasbeni pa tudi na političnem in socialnem področju.

Zavedamo se, da potrebujemo pomoč in sredstva, saj so izzivi veliki. Smo Slovenci na tujem in to od nas zahteva večji trud. A nam slovenska zavest nam daje silo in moč, da to storimo z veseljem.

→ In končno se ne moremo izogniti komentarju o pandemiji, ki nam je postavila življenja in načrte na glavo. Kako se ramoška slovenska skupnost sooča s tem izzivom?

Pred letom si nihče ne bi mogel predstavljati, da je sedanja realnost sploh mogoča... sicer nas pa okoliščine primorajo, da se prilagodimo. Dom je zaprt, a to še ne pomeni, da se življenje ramoške skupnosti ne razvija naprej.

Vsaka organizacija se je poslužila raznih sodobnih pripomočkov, da svoje delo vrši naprej. Odbor, kateremu predsedujem, je pozoren in skrbi za potrebe naših članov in organizacij. Skrbimo da se prireditve našega koledarja na prilagojen način izvršijo.

Šola Antona Martina Slomška redno deluje ob sobotah in s poukom na daljavo izpolnjuje svoj program, mladinske organizacije skrbijo za potrebe mladih, za srečanja, za razvedrilo in tudi za naše starejše, da jih pokličejo in malo pokramljujejo z njimi. Članice našega vrtnega kluba si še naprej delijo nasvete, izkušnje in tudi pridelke. Na naših socialnih mrežah objavljamo nasvete za zdravo življenje, dobro prehrano in gibanje. Tudi kuhari se učimo, saj nastaja virtualni tečaj kuhanja z nasveti in recepti za pripravo dobrih jedi. Odprli smo našo virtualno kinodvorano, kjer počasi objavljamo igre ki so skozi leta bile predstavljene na odru Slomškovega doma. Tudi naši umetniki in ustvarjalci so svojo vsakoletno razstavo posodobili tako, da je letos objavljena na spletu in tako omogočili, da se že 20. razstava ramoških umetnikov tudi letos izvrši.

Za našo dušo skrbita dušna pastirja, g. Robert Brest in g. Franci Cukjati in tako imamo možnost, da dnevno sodelujemo pri slovenskih svetih mašah in raznih drugih verskih dejavnostih.

59. OBLETNICA SLOMŠKOVEGA DOMA

September, mesec naše obletnice je tudi Slomškov mesec. Zato naša mladina na spletu objavlja "Slomškove drobtinice", da bomo bolje spoznali življenje našega blaženega zavetnika in njegov zglede, ki je tudi v tem času zelo primeren za naše potrebe.

Ta pogovor lahko zaključiva z mislijo ob začetku jubilejnega leta Slomškovega doma...

Vstopamo v jubilejno leto, vstopamo v leto

praznovanja 60. obletnice našega dragega Slomškovega doma.

Cilji, ki so vodili delo ustanoviteljev so tudi nam napotki ter smernice za delo in pot, po kateri naj se tudi naslednje generacije usmerjajo, saj je bistvo naše skupnosti, da ostanemo zavedni Slovenci in gojini v njej lepe človeške odnose.

Ponosno gledam na našo mladino, na otroke, ko vidim kako z velikim veseljem ter nav-

dušenjem sodelujejo in se zavzemajo za delo v domu. Čutijo in živijo pripadnost slovenski skupnosti in Slomškovem domu.

Jabolko ne pade daleč od drevesa..., nedvomno nova generacija dobiva dobre zglede, kot smo jih mi od naših prednikov. Zgled ljubezni do skupnega, zgled pridnega dela, zgled vztrajnosti, zgled lepih medsebojnih odnosov.

Vsi člani smo del Slomškovega doma, vsi

imamo enako dolžnost, da pazimo nanj in gledamo ter se trudimo za obstoj, izboljšanje in si prizadevamo za bodočnost. Zelo sem ponosen na vse, ki sestavljamo odbor Slomškovega doma, njihovo navdušenje, pridnost, zavzetost in delavnost je enkratna.

Hvala vsem, ki se trudite za ta naš dragi slovenski grič. Vse najboljše, Slomškov dom!!!

Pogovarjala se je Mariana Poznič

20. LIKOVNA RAZSTAVA

1. virtualna interaktivna razstava

Med kulturnimi dejavnostmi v Slomškovem domu so posebno pomembne tudi likovne razstave.

Že od leta 2001 dalje krajevni umetniki samostojno ali skupinsko razstavljajo svoja dela: slike, kipe risbe, fotografije, mešane tehnike in ročna dela.

Nekateri od teh umetnikov so že pokojni.

Leta 2004 je razstavljal kipe in reliefe pok. kipar France Ahčin. Večina njegovih del je danes v Sloveniji v kulturnem domu Franceta Bernika in v knjižnici v Domžalah.

Leta 2005 je imel samostojno razstavo pok. podobarski mojster Jože Žerovnik. Razstavljal je reliefe, kipe in fotografije mnogih cerkva, v katerih so njegova številna sakralna dela.

Leta 2011 so ob priložnosti članske večerje krasile dvorano slike znane slovenske umetnice, pok. Bare Remec.

Skozi teh skoraj 20 let so na naših razstavah svoja dela pokazali:

Bara Remec, France Ahčin, Jože Žerovnik, Marko Vombergar, Tone Kržišnik, Helena Klemenc, Veronika Šparhagl, Andrea Quadri Brula, Veronika Brula, Vera Rupar, Irena Žužek, Ivan Hrovat, Carolina Vester, Claudia Nose, Oskar, Daniel in Aleks Pregelj, Zofija Bokalič, Rozka Snoj, Mirjam Šeme, Ana Maria Antonič, Andrejka Dolinar, Karla Skvarča, Jože Lenarčič, Damián García, Cecilija Grbec in Janez Juvančič.

Razstave v Slomškovem domu so gledalci označili kot bogate razstave, zaradi raznolikosti uporabljenih tehnik, tem in stilov, ki obsegajo od realističnih do abstraktnih izražanj.

Tokrat razstavljajo:

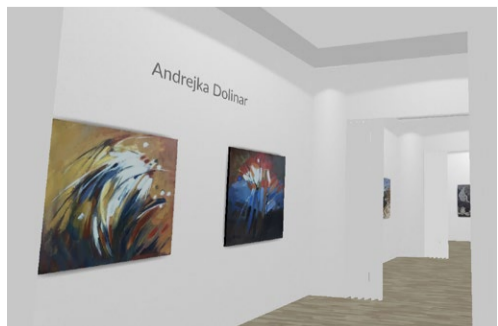
Ana Maria Antonič, ročno vezana tihožitja
Andrejka Dolinar, akrile
Ivan Hrovat, fotografije
Helena Klemenc, mešane tehnike
Helena Loboda Oblak, kvačkana ročna dela
Claudia Nose, mešane tehnike
Vera Rupar, strojno vezana dela
Irena Žužek, mešane tehnike

Letošnja 20. likovna razstava Slomškovega doma je zaradi omejitve, ki jih povzročata pandemija koronavirusa virtualna, zato vas vlijudno vabim na ogled na interaktivne razstave Slomškovega doma na spodnji povezavi.

Dobrodošli! Uživajte ob stvaritvah naših umetnikov!

Hvala lepa,

Andrejka Dolinar

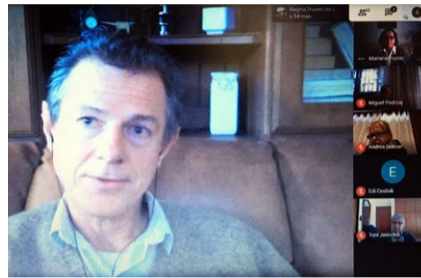

PREDSTAVITEV NOVE KNJIGE JOŽETA LENARČIČA

V nedeljo, 30. avgusta, smo imeli v Slomškovem domu posebno prireditve.

Preko interneta se nas je zbralo okoli 90 prijateljev, srečanje je potekalo v španščini na povezavi "meet". Jože Lenarčič nam je predstavil svojo tretjo knjigo "Habitantes de la soledad". Ta knjiga sledi prvi, "Manojo de nomeolvides" in drugi "Confidencias en el Paraíso".

Z avtorjem se je zelo spretno in prijazno pogovarjala Mariana Poznič, stavila mu je odlična vprašanja tako, da je Jože navdušeno in privlačno opisal, kaj je v knjigi hotel povedati. Srečanje je pričelo ob 11.10 in je končalo ob 12.35, z veseljem in zanimanjem smo sledili pogovoru. Jože nam je tudi prebral nekaj odstavkov iz svoje knjige in komentiral, kako je razmišljal in analiziral med pisanjem.

Po končani predstavitvi je sledil pogovor s publiko, ki je do tistega trenutka svoje mikrofone izklopila. Jožeta je pozdravil in mu v imenu odbora društva Zedinjena Slovenija -katerega član je avtor bil kar nekaj let- čestital predsednik Jure Komar in pa Marko Selan v imenu Slomškovega doma. S komentariji in vprašanji so se tudi javili Dani Grbec,

PRVI ZAMETKI SKUPNOSTI V OKRAJU RAMOS MEJIA

V začetku je bil Janez - slovenski duhovnik č.g. Janez Kalan, begunec med begunci iz leta 1945 ki je z drugimi slovenskimi begunci v začetku leta 1949 prišel iz avstrijskih taborišč. Po posredovanju voditelja dušnih pastirjev iz italijanskih taborišč, msgr. Antona Oreharja, ga je nadškof Solari iz La Plate imenoval za duhovnega pomočnika v župniji Ramos Mejia. V širši okolici te župnije se je namreč do takrat naselilo manjše število beguncev iz italijanskih taborišč, velika večina - okrog 1000 - pa jih je prišlo konec 1948 in v začetku 1949 iz avstrijskih taborišč.

Dušni pastir č.g. Janez Kalan je prišel z nalogo poskrbeti za duhovno oskrbo rojakov. Že meseca aprila je uvedel slovensko nedeljsko mašo, popoldansko pobožnost večernic ter verouk za otroke. Tako se je začela snovati poglobljena opora novodošlim, prvi zametek skupnosti.

Nekaj rojakov, predvojnih naseljencev, je sicer takrat že bilo naseljenih v Ramos Mejiji, tako na primer družine Lisjak, Hvalica, Orkožen, predvsem pa podjetna Zora Brinšek, ki je na ulici Alvarado vodila skupaj z novodošlo Emo Kessler Blejec restavracijo in penzion Ilirija. Tu je stanovalo več samskih fantov, v bližnji okolici pa tudi nekaj družin. V Iliriji se je snovala druga točka krajevne skupnosti, saj so se tu srečevali med drugimi mnogi kulturniki okrog režiserja Janeza Špeha, ki so v naslednjih letih razvili izredno živahno gledališko dejavnost. V prostorih Ilirije je delovala tudi umetniška šola Slovenske kulturne akcije, v prvih letih pa tudi gospodarska zadruga Sloga.

V sosednji župniji Ciudadela je župnik g. Elizalde šel Slovincem zelo na roko: mizarjem je omogočil delavnico, gledališčnikom pa dvorano z odrom. Tu so igralci iz kroga režiserja g. Špeha osnovali Slovenski izseljenski oder. V tej dvorani je v začetku imel svoje prostore tudi zbor Gallus.

Veliko družin iz avstrijskih taborišč je dobilo prvo zatočišče v "sanatoriju", to je bila zapuščena bolnišnica z velikim vrtom na ulici Necochea, Ramos Mejia, ki je kar nekaj let služila kot zasilno stanovanje, kasneje pa tudi za druge dejavnosti, prav do odprtja Slom-

škovega doma. Tu so se srečevali novodošli rojaki iz okoliša in si izmenjavali izkušnje o prvih korakih v novi deželi.

Veliki salezijanski zavod Don Bosco v Ramos Mejiji je nudil oporno točko salezijancu g. Janku Merniku, velikemu dobrotniku mladine v avstrijskih taboriščih, za delo med moško mladino slovenskih naseljencev v bližnji in širši okolici. Ustanovil je tedensko zbirališče Mladinski dom. V okviru zavodske cerkve pa je pomemben prispevek postavitev slovenskega oltarja, veliko delo umetnika Toneta Oblaka. Prav tako je Mernikova zasluga, da je zavod še danes zbirališče za telovske procesije in večje cerkvene slavnosti rojakov.

Župnika g. Denicolaya iz Ramos Mejije smemo imenovati velikega dobrotnika Slovencev. Po zaslugi odličnega dela duhovnika g. Janeza Kalana je na stečaj odprl vse prostore župnišča za potrebe porajajoče se skupnosti. Poleg slovenske šole, ki jo je osnovala učiteljica Anica Šemrov in sodelavci, je tu redno deloval cerkveni pevski zbor. Pod vodstvom organista Gabrijela Čamernika ni samo redno pel pri službi božji, ampak je v petdesetih letih razvil pestro prosvetno dejavnost s koncerti in spevoigrami. V župnijski dvorani je več gledaliških del uprizorila tudi Slovenska kulturna akcija. V dvorani so bili pogosto razni sestanki, proslave in predavanja. Res bratska solidarnost argentinske katoliške skupnosti!

Petdeseta leta so bila vsekakor izredno plodovita na kulturnem polju tudi med rojaki v okolišu Ramos Mejije. Če omenimo za primer samo Slovenski izseljenski oder. V neki sezoni sta bili v enem samem mesecu postavljeni na oder dve gledališki deli. Prireditve so bile seveda tudi v središču in drugih okoliših. Iz tistih let je rečenica, "da Slovincem v Buenos Airesu zmanjka nedelj za vse prireditve".

Vse to organizirano delo pa je trpelo pomanjkanje lastnih prostorov, najbolj šola, ki je gostovala v župnišču, raznih samostanih in nazadnje v "sanatoriju". Število učencev je vsako leto naraščalo in se bližalo stotini. Tudi dejavnost domačinov se je začela širiti in vse težje je bilo dobiti prostore za dejavnosti skupnosti. Razvejena dejavnost raznih

skupin je vedno bolj narekovala povezovalno ustanovo, ki bi razpolagala tudi z lastnimi prostori.

To so bila tudi leta, ko so naseljenci dokončali lastne domove, snovali nove družine pa tudi naselitve v druge okoliše. Okrajji so začeli dobivati po prvem desetletju po naselitvi svojo podobo.

Dušni pastir g. Janez Kalan in voditeljica šole Anica Šemrov sta prva dala pobudo za lastne prostore. S starši otrok slovenske šole sta iskala različne rešitve. Prvi korak v tej smeri je bil ustanovitev odbora staršev. Sestavljali so ga: Gabrijel Prešeren, Franc Pergar, Janez Brula, Matevž Potočnik in Valentin Pintar. Zastavili so si nalogo priti do lastnih prostorov za potrebe šole.

Prizadevanjem odbora staršev se je pridružil večji krog rojakov in v tej družbi je vzniknila pobuda za ustanovitev širše organizacije, ki bi omogočala razvoj in delo šolskim, kulturnim, družabnim in športnim dejavnostim s postavitvijo lastnih prostorov v okolišu Ramos Mejia. Gdč. Anica Šemrov je predlagala poimenovati ustanovo Slomškov dom.

V letu 1959 je bil v ta namen osnovan pripravljalni odbor, ki je že kmalu kupil prvo zemljišče na ulici Castelli, leta 1961 pa še sošednje zemljišče z večjo stavbo ter jo začel preurejati za potrebe skupnosti. Pripravljalni odbor so sestavljali: Janez Brula, Franc Vester, Ana Breznik, Tone Marin st., Vinko Tomazin, Franc Pergar, Avgust Jeločnik, Matevž Potočnik, Herman Zupan, Anica Šemrov, Hotimir Gorazd., Ema Kessler Blejec, Janez Kalan, Dušan Pipp, Karel Svetlin, Lado Telič, Franc Miklavc, Gabrijel Čamernik, Jože Poznič, Lenčka Zupan, Valentin Pintar, Jože Šeme, Pavle Novak, Vida Bedenčič in Ivan Makovec.

Pripravljalni odbor je pripravil vse potrebno za sklic ustanovnega občnega zbora. Dogodek je obetal postati temeljnega pomena za skupnost, ki se je zavedala svoje življenjske moči.

Jernej Tomazin

(IZ ZBORNICA OB 50-LETNICI SLOMŠKOVEGA DOMA)

ODTISI 4

V KATERI DOBI ŽIVIMO?

Če se spomnimo na zgodovino kot predmet v srednji šoli, nam bodo verjetno prišle v spomin ločnice, s katerimi to zgodovino razdelijo, da smo se je lažje učili: stari vek je potekal od iznajdbe pisave pa do padca antičnega Rima (476), do odkritja Amerike (1492) ali pa padca vzhodnega rimskega imperija (1453) imenuje-

mo srednji vek. Novi vek je trajal do francoske revolucije (1789), sodobni vek pa naj bi še trajal danes. Zanimivo, da v slovenskih učnih virih začetek sodobnega veka ne predstavlja francoska revolucija, ampak konec prve svetovne vojne (1918).

Kar na prosto oko je opaziti, da se ločnice

vekov/dob vedno nanašajo na Evropo in dogajanje v njej.

Pa še nekaj: od takrat pa do danes se vekli znatno krajšajo. Zato je tudi možnih novih ločnic kar nekaj. Da je konec sodobnega veka bil že ob koncu druge svetovne vojne (1945); da je začetek vseмирske dobe prihod človeka na Luno (1969) ... Vsak od teh mejnikov bi lahko pomenil začetek novega veka. In verjetno bi jih lahko še kaj navedli.

Letošnji pandemiji bi tudi lahko naprtili, da je začetni mejnik nove dobe. Kako bi jo imenovali? Bi za izbiro naslova morda razpisali

anketo, nagradni natečaj?...

Čeprav je prišel z Vzhoda, se je koronavirus razpasel po vsem svetu, a še najbolj je prizadel zahodno civilizacijo, jo upočasnili, še bolj globaliziral; pokazal je, da je skrajno krhka in nepripravljena – da se je življenje, druženje in veliko navad in šeg moralo radikalno spremeniti. Bog ve, če ne celo za vedno. Oziroma ... do naslednje ločnice, ki bo spet pretresla svet.

Dokler ga je možno pretestiti, smo še dobri.

GB

OkrOgle OBLETNICE | Dr. Božidar Fink (1920 - 2013)

Pred 100 leti, 30. avgusta 1920 se je v Litiji rodil Božidar Fink, pravnik, domobranec, kulturnik, politik in eden začetnikov, graditeljev in pomembnih stebrov slovenske skupnosti v Argentini.

Življenjepis dr. Božidarja Finka:

Rodil se je 30. avgusta 1920 v Litiji. Osnovno in srednjo šolo je obiskoval v Ljubljani in leta 1939 maturiral na klasični gimnaziji. Nato je študiral na pravni fakulteti univerze v Ljubljani in diplomiral leta 1943. Po diplomu je pripravljaval specializirani doktorat iz kazenskega prava, ki ga ni mogel doseči, ker je bilo prej ukinjeno delovanje univerze. Pri apelacijskem sodišču je opravil sodno prakso kot sodniški pripravnik.

Ko je bil dijak, je bil član jezuitske Marijine kongregacije, še potem kot študent pa je bil pri mladikih Katoliške akcije, za katero je tehnično urejal glasilo "Mi mladi borci".

Ob začetku vojne se je prostovoljno priglasi v jugoslovansko vojsko in v Zagrebu doživel njen razpad. V času italijanske zasedbe je bil več mesecev interniran v Gonarsu, potem se je pridružil vaškim stražam v Šentjoštu in Rovtahn. Opravil je tudi podoficirski tečaj Slovenske legije. Domobranstvu se je pridružil prav kmalu po ustanovitvi in je bil kot sodni častnik-izslednik dodeljen bataljonu na Vrhniki, nato pa sodnemu odseku Organizacijskega štaba v Ljubljani.

Po umiku na Koroško je v Vetrinju spremljal reorganizacijo domobranskih enot vse do vračanja, ki ga je bil obvarovan zaradi boleznih in svarila prijateljev. Prva begunska leta je preživel v taboriščih v Avstriji in Italiji. Tam je kot pravnik sodeloval pri organiziranju taboriščnega življenja z zasliševanjem novih beguncev o razmerah v Sloveniji, s sestavljanjem pravilnikov in kot član taboriščnega rzsodišča. Na begunski gimnaziji je poučeval latinščino in matematiko ter bil član pevskega zbora. Tam se je tudi poročil z Valentino Kopač, s katero sta imela šest otrok: Andrej, Marija, Marko, Bernarda, Helena in Veronika.

V Argentino se je preselil ločeno od družine, ker ga je zasledoval komunistični režim in se je moral čim prej umakniti iz Evrope. V novi domovini je začel kot tovarniški vratar, medtem pa poučeval latinščino v zasebnem zavodu. Nato se je zaposlil v velikem cementnem podjetju Loma Negra, kjer je delal trideset let v raznih upravnih oddelkih in se tam tudi upokojil. Pri vsem tem pa je stalno spremljal življenje slovenske skupnosti in bil izredno dejaven na različnih področjih. S svojim delom se je globoko vpisal v življenje slovenske skupnosti.

Umril je 18. februarja 2013 v Buenos Airesu.

Delo dr. Božidarja Finka

Skoraj nemogoče je navesti celotno njegovo udejstvovanje in gotovo bom nehote kakšno njegovo delo prezrl.

Kulturnik

• Več let je pel v pevskem zboru Gallus, s sestrami Marijo, Marto in Nedo je nastopal v

okviru »kvarteta Finkovih«.

• Bil je odbornik in predsednik Slovenskega katoliškega starešinstva.

• Sodeloval je v skupini, ki je izdajala zbornike znanstvenih razprav "Vrednote" ter zanje pisal.

• Spremljal je ustanovitev Slovenske kulturne akcije, bil njej odbornik in član glasbenega in filozofskega odseka. Pisal je v "Glasu SKA".

• Sodeloval je pri izdajanju polmesečnika "Sij slovenske svobode" ter zanj pisal članke za idejno jasnost in uveljavljanje slovenske državne misli.

• Ob dvajsetletnici zdomstva je organiziral vidnejše javne nastope s časopisnimi članki in drugimi publikacijami, tiskovno konferenco in osrednjo umetniško prireditvijo.

• Pri I. katoliškem shodu v Argentini je vodil odsek za izobražence, pri II. shodu pa je bil vodja narodno-družbenega odseka. Za II. katoliški shod je napisal molitev "Gospodar vesolja in kralj vseh narodov in jezikov, prosimo Te, razlij svojo milost na Slovenijo, domovino naših prednikov in našo duhovno domovino..." ki jo še danes molimo po slovenskih domovih.

• Pisal je strokovne razprave, načelne članke, kritike in poročila iz perspektive Slovenca v tujini. Njegovi članki so bili objavljeni tudi v raznih Slovenskih medijih.

• Nekateri Finkovi govori in članki so bili izdani pri Celovski Mohorjevi družbi v dveh knjigah: "Na tujem v domovini" (1999) in "Za notranjo osvoboditev Slovenije" (2006)

Politik

• Bil je član zaupniškega zbora zgodovinske Slovenske ljudske Stranke.

• Pri krovni organizaciji Zedinjena Slovenija je bil odbornik in šest let njen predsednik.

• Pridobil je pri argentinskih oblasteh pravno osebnost za Zedinjeno Slovenijo.

• Dosegel je soglasje med Zedinjeno Slovenijo in krajevnimi slovenskimi domovi in bil pobudnik ustanovitve Medorganizacijskega sveta (leta 1962), ki še danes deluje in je podlaga edinosti in soglasja slovenske skupnosti v Argentini.

• Takoj po razglasitvi samostojne Slovenije je bil dobra tri leta odpravnik diplomatskih in konzularnih poslov v Buenos Airesu, kot pooblaščen predstavnik ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije.

• Med drugimi je tudi on zaslužen, da je bila Argentina ena od prvih držav, ki je priznala samostojno Republiko Slovenijo. Leta 1997 je bil odlikovan s častnim znakom svobode Republike Slovenije "za zasluge v dobro Re-

publike Slovenije v njenem mednarodnem priznanju in uveljavljanju". V obrazložitvi za odlikovanje med drugim piše: »Božidar Fink je od 1. julija 1991 pa do 19. avgusta 1994 bil pooblaščenec Slovenskega zunanjega ministra, vzpostavljaval stike in vodil pogovore s predstavniki državnih, političnih, ekonomskih in drugih institucij v Republiki Argentini ter opravljal konzularne posle za naše izseljence. Na to mesto je bil imenovan kot pravnik, ki je dobro poznal argentinske politične razmere in užival velik ugled med vsemi skupnostmi med slovenskimi izseljenci. S svojim delom je pomembno prispeval k promociji RS v Argentini, ki je kot prva v Latinski Ameriki priznala RS že 16. januarja 1992 in z njo vzpostavila diplomatske odnose aprila 1992. G. Fink je uspešno opravljal zaupane naloge. Za svoje delo ni prejel plačila, povrnjeni so mu bili le materialni stroški. G. Fink je tudi poskrbel, da je RS mogla leta 1994 odpreti veleposlaništvo v Buenos Airesu«

• Bil je slavni govornik na akademiji v Cankarjevem Domu v Ljubljani ob 60. obletnici begunstva (3. julija 2005)

Nekaj misli dr. Božidarja Finka:

»K delavnosti in edinosti nas je posebno nagibala ljubeča skrb za usodo Slovenije. Od Slovenije smo bili nasilno odtrgani in ostajamo od nje še vedno telesno oddaljeni, a se ji nismo nikoli odtujili ... Slovenija nam je bila vedno v srcu, čeprav smo dolgo časa živeli v prisiljeni in prostovoljni karanteni. Domači režim nas je strahotno obrekoval in nas hotel za vedno odpisati, mi pa smo čutili z rojake, ki so trpeli drugače kot mi, in smo se iz brezupa upirali režimu, ker je izplaval iz morja krvi ter postavil smešno krinko, opičji obraz za boginjno svobode.«

"Po volitvah in nastopu Demosove vlade v aprilu 1990 in posebej po plebiscitu v decembru tega leta je nastajala potreba, da dobi Slovenija svoje uradne predstavnike v tujini. Za to mesto v Argentini sta me takratnemu predsedniku vlade gospodu Lojzetu Peterletu predlagala Zedinjena Slovenija in Medorganizacijski svet pod predsedstvom arh. Jureta Vombergarja. Imenovanje sem osebno prejel 1. julija 1991 v Ljubljani. Z njim sem bil pooblaščen, da vzpostavim stike in vodim razgovore s predstavniki državnih, političnih, ekonomskih in drugih institucij Republike Argentine in da ukrenem vse potrebno za odprtje predstavništva slovenske države v tej deželi. V to najširše in odprto pooblastilo so bile dejansko vključene vse dejavnosti, ki pritičejo rednemu diplomatsko-konzularnemu predstavništvu, razen zgolj protokolarnih nastopov. Pozneje mi je bilo ponudeno diplomatsko imenovanje v stopnji odpravnik poslov, a ponudbe nisem mogel sprejeti, ker argentinska stran na imenovanje ne bi pristala zaradi mojega argentinskega državljanstva po naturalizaciji."

"Ker sem vedel za prevladujoče razpoloženje do politične emigracije na slovenskih uradih, sem že ob začetku sklenil, da ne bom daljal povoda za nezaupanje, neugodne ocene ali

kakršne koli navzkrižne položaje, saj bi s tem škodoval slovenski državi in naši skupnosti. Zato sem skrbel za strokovnost in korektnost svojega delovanja. Tudi sem odložil vodstvena in drugače vidna mesta, nisem pa utajil svoje protikomunistične usmerjenosti in tudi ne domobranske preteklosti. Kljub težavam in dozdevnemu omalovaževanju, posebno v prvih časih z ministrskega mesta, pa trdim, da so odnosi sčasoma postajali vse bolj normalni, in upam, da so tudi pogledi na argentinsko skupnost ugodnejši. Na letnih konferencah slovenskih veleposlanikov in generalnih konzulov sem imel enakopravno mesto."

»Delo za ideale ne sme iskati plačila in časti. Moj ideal je vedno bil slovenstvo v vsem, kar ta pojem obsega, in z vsem, kar služi tej naši danosti. Svoje in naše slovenstvo sem vedno vstavljaval v okvir domovine, ki sem jo razumeval v podobi matere hraniteljice. Ko nam je bila domovina vzeta, sem se opiral na rojake z enako usodo, pri tem pa sem vedno mislil na dovršitev razvojnega procesa slovenstva v samostojni državi. Miselna shema mi je bila torej lok: narod - domovina - država.«

"Zbrani smo pod znamenjem Slovenije v svetu ter ob spominih na dogajanja pred šestimi desetletji in njihovimi posledicami. Kar pri tem mislimo, tudi izpovedujemo, a ne kot samopomilovanje in še manj kot spodbujanje maščevalnosti, ampak zaradi očiščevanja narodove vesti. Po svetu nosimo ogenj, ki nas prežareva z idealom slovenstva, in tega nam nihče ne more veljavno odreči. Ogenj prenašamo tudi v mlade rodove, ki Slovenije nimajo za rodno domovino, vendar so ji duhovno prirasli.

Naša skupna zasidranost v slovenstvu torej ni samo nostalgično domoljubje, hrepenenje po izgubljenem in vase zaprta zasanjanost. Žar našega ognja odseva v ustvarjanju in postvarjanju slovenskih duhovnih vrednot. Z njimi sooblikujemo duhovno podobo slovenstva, ki nima krajevnih meja. Z delom naše-ga uma in rok se lepša in izboljšuje svet, a po njem raste tudi Slovenija. Mnogi zunanji javni delavci na duhovnem ali tvarnem področju, številni znanstveniki in umetniki, vzgojitelji in socialni pobudniki so žarki v snopu luči, ki sije iz slovenskega duha v široki svet. Naši darovi svetu morejo biti tudi darovi Sloveniji, ki je po njih res vse bolj prepoznavna in ugledna. Za verne so darovi žrtev in dela predvsem tudi nadnaravno zaslužni. Osrednja Slovenija pa naš prispevek vedno bolj priznava in ceni. Želimo, naj še poveča skrb za rojake, ki živijo zunaj nje, a ne samo kot za oskrbovance. Vključuje naj jih tudi kot sodejavnike pri oblikovanju in vodenju narodne usode.

Ko se klanjamo spominu vseh naših civilnih in vojaških junakov in mučencev, zagotavljamo Sloveniji, naši rodni domovini ali domovini prednikov, spoštovanje in ljubezen. Zau-pamo, da bo Slovenija zaradi zasluženja vse krvi, ki je bila iskreno prelita za njeno pravico, in zaradi ljubeče skrbi njenih hčera in sinov še vse bolj uspešno stopala v dobo pravično urejenih odnosov za srečen duhovni in tvarni razvoj posameznika in družbe ter prečiščena in s ponosom soustvarjala pravičen in varen svetovni red."

Pripravil Jože Jan

MLINI NA VETER

V soboto 29. avgusta je bila v prilogi "Campo" dnevnika "La Nación" pod rubriko "Rincón gaucho" objavljena - izpod peresa R. A. Sanguinetti - kratka zgodovina in pomembnost mlinov na veter ki črpajo vodo na podeželju, kar je za živinorejo in kmetijstvo bistveno potrebno.

Zadnja odstavka sta pa posvečena mlinu, ki ga počitnikarji pri Hanželiču gotovo poznajo.

"Verjetno se pa najznamenitnejši tovrstni mlin v naši deželi nahaja v kordobskih hribih. V dolini Punilla, blizu Capilla del Monte, obdan z veličastnim pogledom na Sierras Chicas, se nahaja zaselek Dolores. Ob lepi cerkvi v kolonialnem slogu stoji hiša imenovana "Flor de durazno" - Breskov cvet - kjer poteka istoimenski roman (Hugo Wast - 1911)*, v bližini pa velika stavba, ki sedaj izgleda kot zapuščen samostan. Ta je bila last "de la novelesca Marquesa Pontificia" Adelia María Harilaos de Olmos. V okolju se pa dviga velik stolp za mlin na veter. Sestoji s treh stolpičev eden nad drugim, vsak s svojo ploščado in ograjo s kovane železa, v sredi se pa vijejo do vrha polžaste stopnice. Ta mogočna struktura nekako spominja na nekakšen manjši Eifflov stolp.

A to ni slučajno. Načrt zanj je naredil isti inženir, Gustave Eiffel. V začetku prejšnjega stoletja mu ga je omenjena gospa Adelia naročila, ga pripeljala in ga postavila na svojem posestvu, Estancia San Sebastián.

Visok je ok. 35 m, mlina na vrhu nima več in je v zelo slabem stanju. Čaka na potrebno obnovo, pač, dokler se to še da. Tako estetsko kot zgodovinsko ta velikan to zasluži. Spada v našo narodno dediščino. "

Poslovenil F.M.

V originalu Hugo Wast - Gustavo A. Martínez Zuviría (1883 - 1962) ni omenjen. Vsa njegova dela so bila pod Alfonsinovo vlado prepovedana. To je dosegla judovska skupnost, ker je bilo par njegovih romanov, med njimi "El oro" - v slovenščini je leta 1942 izšel pod naslovom "Zlato večnega Juda", zanje žaljivih.

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

VODA

Svetovni teden vode od leta 1991 poteka vsako leto v zadnjem tednu meseca avgusta in predstavlja pomemben okvir za izmenjavo mnenj med predstavniki zasebnega in javnega sektorja o uporabljanju vodnih virov po svetu in ukrepih za soočenje z izzivi, ki jih prinašajo podnebne spremembe.

Voda je življenje, kljub temu pa kar 2,1 milijarde ljudi po svetu nima dostopa do čiste pitne vode. 263 milijonov ljudi po svetu vsak dan za pot do vodnega vira in nazaj porabi več kot 30 minut. A številni vodni viri so onesnaženi, kar lahko vodi v bolezni ali celo smrt. Na svetu tako vsak dan umre več kot 700 otrok zaradi bolezni, ki so povezane z onesnaženo vodo, neprimernimi sanitarnimi in nezadostno higieno.

Skoraj 600 milijonov otrok na svetu v šoli nima dostopa do čiste pitne vode.

Skoraj 900 milijonov otrok na svetu si v šoli ne more umiti rok, saj voda in milo nista na voljo.

Poročilo Unicef-a o napredku na področju pitne vode navaja, da je od leta 2000 1,8 milijarde ljudi pridobilo dostop do osnovnih

vodnih virov, vendar pri tem obstajajo velike razlike oziroma neenakosti v dostopnosti, razpoložljivosti in kakovosti teh storitev.

O vodi je veliko pregovorov, prisluhnimo nekaterim:

• **Tiha voda bregove dere.** (Slovenski pregovor)

• **Kdor vino večerja, vodo zajtrkuje.**

(Ljudski pregovor)

• **Tudi rastline imajo pravico do vode, ne le človek in živali!**

(Napis v botaničnem vrtu v Ljubljani)

• **Kapljice vode prežrejo kamen.**

(Kitajski pregovor)

• **Pravi okus vode spoznamo šele v puščavi.** (Slovenski pregovor)

• **Voda še za v čevelj ni dobra.**

(Ljudski pregovor)

• **Ne pljuvaj v vodo vodnjaka, nemara jo boš moral piti.** (Ivan Andrejevič Krilov,

ruski novinar, pesnik, pisatelj in dramaturg)

• **Voda je dober sluga, a slab gospodar.** (Slovenski pregovor)

• **Razlite vode ne moremo nikoli dobiti nazaj.** (Kitajski pregovor)

• **Voda za obraz, vino za dušo.** (Graffiti)

• **Kakor kaplja v potok kane, mine čas, naglo kane, pa ne vstane več za nas.**

(Blaženi škof Anton Martin Slomšek)

• **Ko padeš v vodo, se nase jezi, ne na potok.** (Slovenski pregovor)

• **Namesti da drugim zavirate ribe v vodi, raje začnite plesti svoje mreže.**

(Kitajski pregovor)

• **Kri ni voda.** (Ljudski pregovor)

• **Voda govori nenehno in se nikdar ne ponavlja.** (Octavio Paz, mehiški politik, esejist, filozof, pesnik in pisatelj)

• **Bolje je biti tam, kjer je dobra voda, kot tam, kjer je dober kruh.** (Slovenski pregovor)

• **Vrednosti vode ne poznamo, dokler se vodnjak ne posuši.** (Kitajski pregovor)

Izbral Jože Jan

Nedelja, 4. oktobra 2020

54. OBLETNICA ZVEZE SLOVENSkih MATER IN ŽENA

Prehojena pot

Molitev rožnega venca ob 9,30 uri
Sveta maša ob 10. uri
Kulturni program ob 11. uri
YouTube

Sporočamo, da se je 16. septembra za vedno poslovil

† IRENEJ MARKEŽ

1953 - 2020

dolgoletni članu in odborniku Slovenskega doma v Carapachayu.

Družini izrekamo iskreno sožalje in se pridružujemo molitvam za pokoj njegove duše.

Počivaj v miru, dragi Titi.

OSEBNE NOVICE

† SMRTI

V 71. letu svojega življenja je 10. avgusta odšla k Bogu **Marija (Mimi) BOKALIČ**.

V soboto, 8. avgusta, je v 85. letu starosti za večno zaspala gospa **Breda KRIŽ roj. ČERNIČ**. Naj počivata v miru!

ROJSTVA

V soboto, 20. junija, je bil v družini Damijana Kovačiča in Belén Desocio rojen sinček **Vinko KOVAČIČ**.

27. avgusta, ravno na dan 70. letnice starega ata Janeza Bokaliča, se je rodila **India**, hči Juan Ignacia Bokalič in Josefine Echaide. Bog jo blagoslovi!!

KOLENDAR

Svete maše in verski program
<https://sites.google.com/view/robertbrest>

4. oktobra
54. obletnica
Zveze slovenskih mater in žena

11. oktobra
64. obletnica Našega doma San Justo

ŠTIPENDIJE ZA ŠTUDIJ V SLOVENIJI

Želiš začeti ali nadaljevati študij v Sloveniji in še nisi izpolnil 27 let?
Lahko se prijaviš za štipendijo!

Pogoji so v celoti objavljeni tu:
<http://svobodnaslovenija.com.ar/wp-content/uploads/2020/09/Javni-razpis-2020.pdf>

PRIJAVE DO 30. SEPTEMBRA 2020

Svobodno Slovenijo podpirajo

KOPAC S.A.
Fábrica de tubos y envases de cartón

Antonio Podrój e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

briganti
PREMIUM LEATHER SHOES

GOLOMAX
SUPERMAYORISTA DE OFERTAS

CKC
LABORATORIOS CKC ARGENTINA S.A.

CA
CONSULTORES ASOCIADOS

oblak